

Zarządzenie nr 47/2024

Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku

z dnia 20 sierpnia 2024 r.

**w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć
zupelnych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe
na obszarze Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku**

(znak: ZG.7014.17.2024)

W wykonaniu Zarządzenia nr 90 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 23 lipca 2024r. w sprawie zmiany i ogłoszenia tekstu jednolitego zarządzenia nr 87 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 lipca 2024r. w sprawie wprowadzenia wytycznych dotyczących ograniczenia stosowania rębni i cięć zupelnych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, na podstawie art. 34 ust. 2c ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach¹, w związku z § 17 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe²,

zarządzam, co następuje:

§ 1

1. Wprowadzam do wykorzystania jako materiał pomocniczy w działalności planistycznej i praktycznej w nadleśnictwach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku dokument naukowo – badawczy pt: „Ekspertyza w zakresie możliwości postępowania praktycznego, związanego z realizacją Zarządzenia 87 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 lipca 2024r. (z późniejszymi zmianami) na obszarze RDLP w Białymstoku” (dokument w zał. nr 1). Zasadniczym celem dokumentu jest wprowadzenie w życie zasad preferowania w sporządzanych i przedkładanych do zatwierdzenia planach urządzenia lasu rębni złożonych oraz cięć innych niż zupelne, a także zastosowania rozwiązań w tym zakresie w aktualnie obowiązujących planach urządzenia lasu.

¹ Art. 34 ust.2c ustawy o lasach stanowi, że Dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych inicjuje, koordynuje oraz nadzoruje działalność nadleśniczych i kierowników jednostek organizacyjnych o zasięgu regionalnym.

² Statut Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe został nadany zarządzeniem nr 50 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18. maja 1994 r; w § 17. Statut Lasów Państwowych stanowi, że Dyrektor regionalny wydaje zarządzenia i decyzje obowiązujące na obszarze regionalnej dyrekcji.

§ 2

Jednocześnie polecam co następuje:

1. Na etapie realizacji ustaleń planów urządzenia lasu zatwierdzonych przed dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia, nadleśniczy:

- a) Jest zobowiązany do maksymalnego wykorzystywania w praktyce wytycznych zawartych w Zasadach Hodowli Lasu (ZHL) polegających na: 1) możliwości zamiany rębni zupełnej (I) oraz rębni gniazdowej zupełnej (IIIa) (zapisanych w Planie Urządzenia Lasu (PUL)) na rębnię złożoną (II, IIIb, IIIc, IV, V), a także na 2) możliwości zastąpienia cięć zupełnych innymi sposobami cięć (cięciami częściowymi, brzegowymi i przerębowymi), po wnikliwej analizie z uwzględnieniem zmieniających się warunków klimatycznych i rozpatrzeniu wszystkich innych istotnych, lokalnych uwarunkowań o charakterze przyrodniczym, społecznym, gospodarczym i technicznym.
- b) W przypadku podjęcia decyzji o zastąpieniu rębni zupełnej rębnią stopniową gniazdową udoskonaloną (IVd), sporządza szczegółowy plan hodowlany zawierający takie elementy, jak: 1) ogólne założenia dotyczące danego drzewostanu (całkowita wielkość powierzchni manipulacyjnej, pożądany skład gatunkowy odnowienia, całkowita długość okresu odnowienia, podział na strefy cięć), 2) położenie granicy transportu i szlaków zrywkowych, 3) przestrzenne rozmieszczenie ośrodków odnowieniowych (o.o.) zakładanych w kolejnych etapach realizacji cięć, 4) sposób cięć odnowieniowych i sposób ich wykonania (wielkość gniazd, rodzaj osłony, kierunki i sposoby poszerzania ośrodków odnowieniowych, nawrót cięć), 5) sposoby przygotowania gleby, 6) zapotrzebowanie na materiał sadzeniowy itp.
- c) W przypadku podjęcia decyzji o zastąpieniu rębni zupełnej rębnią przerębową (V): 1) definiuje wielkość i przebieg granic jednostki kontrolnej, 2) projektuje i realizuje cięcia przerębowe zgodnie z § 26 ust. 2 lit. d) oraz § 32 ZHL.
- d) W przypadku rębni innych niż wymienione w pkt b) i c), należy sporządzić pisemne uzasadnienie dla proponowanych modyfikacji.
- e) W przypadku decyzji o pozostawieniu rębni zupełnej, jako podstawowego schematu postępowania hodowlanego na etapie przemiany pokoleniowej, należy maksymalnie wykorzystać istniejące możliwości modyfikacji wykonywanych cięć zupełnych poprzez pozostawianie ważnych elementów strukturalno-funkcjonalnych odnawianego

drzewostanu (naloty, podrosty, II piętro, kępy starodrzewu, rzadkie gatunki domieszkowe, drzewa biocenotyczne itp.) i wykorzystanie ich przy kształtowaniu nowego pokolenia drzewostanu.

- f) W sprzyjających warunkach należy dążyć do zastąpienia rębni zupełnej rębnią zachowawczą (ang. *retention system*), jako metodą prowadzenia cięć odnowieniowych, która jest wskazana jako preferowana w aktualnie opracowanych przez Komisję Europejską „Wytycznych w sprawie Gospodarki Leśnej Bliższej Naturze”. Zgodnie z zapisami zawartymi we wspomnianych „Wytycznych...” w trakcie prowadzenia cięć odnowieniowych należy w sposób trwały wyłączyć z użytkowania co najmniej 5-10% odnawianej powierzchni. Do wyłączenia należy w pierwszej kolejności typować te fragmenty drzewostanów, które charakteryzują się lokalnie ponadprzeciętnymi walorami przyrodniczymi i/lub krajobrazowymi (zgodnie z wytycznymi określonymi w dokumencie naukowo – badawczym „Ekspertyza...” wskazanym w §1).
- g) W fazie drzewostanu dojrzewającego preferować trzebieże o charakterze przerębnowym, trzebieże grupowe oraz przekształceniowe (w drzewostanach złożonych z drzew innych gatunków) i w ten sposób zwiększać ich różnicowanie strukturalne i gatunkowe, stanowiące ważny warunek wysokiego potencjału adaptacyjnego zbiorowisk leśnych względem zachodzących i prognozowanych zmian środowiskowych (w tym klimatycznych), a także umożliwiające bardziej płynną (stopniową) wymianę-generacji drzew leśnych.
- h) Modyfikacje ustaleń planu urządzenia lasu, dokonane przez nadleśniczego w lit. a-f podlegają akceptacji dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych.

§ 3

Na etapie sporządzenia projektu planu urządzenia lasu, polecam nadleśniczemu dopilnowanie następujących zagadnień:

- a) Jeżeli odbyła się narada techniczno-gospodarcza mają zastosowanie zapisy zawarte w z § 2 ust. 1
- b) Dla procedury tworzenia projektów planów urządzenia lasu, w których wykonano prace terenowe, a nie odbyły się narady techniczno-gospodarcze (NTG) mają zastosowanie poniższe zapisy:
- W części Opisu ogólnego projektu planu urządzenia lasu, wprowadzone modyfikacje należy opisać w języku niespecjalistycznym.
 - Rekomenduje się zastosowanie modyfikacji i ograniczenie cięć zupełnych w niżej wymienionych lasach, z wyłączeniem drzewostanów niestabilnych, tj.:
 - wyznaczonych lasach o zwiększonej funkcji społecznej,

- w granicach administracyjnych miast,
 - o dominującej funkcji glebochronnej,
 - uzdrowiskowych,
 - w strefach ostoi zwierząt,
 - o dominującej funkcji wodochronnej w strefie ujęć wód,
 - wzdłuż naturalnych cieków i naturalnych zbiorników wodnych,
 - bezpośrednio przylegających do dróg krajowych i wojewódzkich.
3. W lasach, o których mowa w ust. 2 będących w procesie odnowienia lub przebudowy rekomenduje się kontynuację dotychczasowego postępowania hodowlanego.
4. Modyfikacje i ograniczenie stosowania cięć zupełnych, w grupie lasów, o której mowa w ust. 2, są przedmiotem ustaleń w ramach prac Zespołu Lokalnej Współpracy, przy opracowaniu projektu planu urządzenia lasu.

§ 4

1. Niniejsze zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania, z zastrzeżeniem, iż wykonanie zarządzenia:
- a) w zakresie propozycji modyfikacji działań w zakresie cięć rębnych w obowiązujących PUL (§2) nastąpi do dnia 15 listopada 2024r..
 - b) w zakresie z § 3 odpowiednio do terminów w umowach na sporządzenie projektów planów urządzenia lasu, obowiązujących od dnia 01.01.2025r..

DYREKTOR REGIONALNEJ DYREKCJI
LASÓW PAŃSTWOWYCH
w Białymstoku

DYREKTOR
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Białymstoku
Tadeusz Wilczyński

Tadeusz Wilczyński

Załącznik 1 „Ekspertyza w zakresie możliwości postępowania praktycznego, związanego z realizacją Zarządzenia 87 DGLP z dnia 12 lipca 2024r. (z późniejszymi zmianami) na obszarze RDLP w Białymstoku”